

NOTAT**Dispositionsforslag for letbane i Ring 3***Indledning*

Dispositionsforslaget for letbanen er en detaljering af ”Udredning om Letbane på Ring 3” fra 2013. Udredningen er den indledende beskrivelse af letbaneprojektet, og er det dokument, der ligger til grund for Principaftalen mellem letbanens ejere. Siden udredningen er der foretaget en detaljering af projektet, som nu har udmøntet sig i dispositionsforslaget.

Dispositionsforslaget er grundlag for, at projektet nu kan fastlægges så præcist og detaljeret, at der kan udarbejdes et udbudsmateriale. Med dispositionsforslaget lægges letbaneprojektets grundlæggende principper fast. Der vil dog være forhold, som først kan endeligt afklares i arbejdet med udbudsmaterialet og som derfor først på et senere stade vil blive forelagt ejerne til godkendelse.

Dispositionsforslaget retter sig især imod letbanens endelige udformning, funktionalitet og indpasning i omgivelserne. I en senere fase, når udarbejdelsen af udbudsmaterialet er længere fremme, vil der i et nært samarbejde med de enkelte kommuner og lokale myndigheder blive udarbejdet en mere detaljeret beskrivelse af tilrettelæggelsen af arbejdet i anlægsfasen.

Videre proces

Efter ejernes godkendelse vil dispositionsforslaget danne grundlag for udarbejdelse af anlægslov og af udbudsmateriale. Dette er, som nævnt, en forudsætning for det videre arbejde.

Når dispositionsforslaget har været behandlet, betyder det også, at en lang række emner, som f.eks. modstridende interesser mellem forskellige trafikantgrupper, vil være afklaret eller i det mindste identificeret og under afklaring. Dispositionsforslagets fornemste funktion er således at sikre, at alle projektets forskellige elementer er afklaret hver især og indbyrdes og særligt, at de modstridende hensyn, som altid vil være indbygget i et stort infrastrukturprojekt, er identificeret og håndteret optimalt.

Region Hovedstadens samlede bemærkninger til Dispositionsforslaget - administrative tekniske bemærkninger

Dispositionsforslaget viser, med en forholdsvis overordnet detaljeringsgrad, linjeføringer, indretning af kryds, stationsplaceringer, cykelstier etc. på hele letbanestrækningen i Ring 3.

Administrationens fokus har især været på delstrækningerne ved regionens to store hospitaler og psykiatri i Glostrup og Herlev.

Dispositionsforslagets linjeføringer og stationsplaceringer er i overensstemmelse med regionsrådets tidligere godkendelse og bemærkninger til Udredningen. Herunder at stationsplaceringen ved Herlev Hospital rykkes syd for indkørsel-krydset (overfor Tornerosevej) – i Udredningen fra 2013 er stationen ved Herlev Hospital skitseret nord for indkørsel-krydset til hospitalet. Dette er i dispositionsforslaget ændret til regionsrådets godkendte placering syd for krydset. Endvidere er regionsrådets ønske om etablering af et lysreguleret kryds ved udkørslen fra Psykiatrien (Kindebjergvej) i Glostrup imødekommet.

Disponeringen er på dette niveau i overensstemmelse med regionsrådets beslutninger af 16. april 2013, og de aftaler og drøftelser i øvrigt, der løbende er pågået mellem regionen og Letbaneselskabet (Metroselskabet som forretningsfører), blandt andet om hospitalernes udbygningsplaner i letbanens anlægsperiode.

Det er på denne baggrund nedsat et forum mellem Letbaneselskabet (Metroselskabet som forretningsfører) og Region Hovedstadens administration, Herlev Hospital, Glostrup Hospital og Psykiatrisk Center Glostrup med henblik på løbende kontakt, information og koordinering af hhv. hospitalernes byggeaktivitet og letbanens anlægsaktiviteter til sikring af bedst mulig koordination og til drøftelse af øvrige problemstillinger.

På et møde med Letbaneselskabet (Metroselskabet som forretningsfører) den 11. marts 2015 i forbindelse med udkast til VVM-redegørelse, blev følgende problemstillinger omkring hospitalsdriften i forbindelse med anlæg og drift af Letbanen i Ring 3 drøftet:

- Trafikale forhold, herunder adgangen til hospitalerne, busholdepladser, udrykningskørsel og afvikling af trafikken i krydsene (ind- og udkørsler til hospitalsgrundene).
- Beredskabs- og evakueringsplaner.
- Støjgener for patienter m.fl.
- Vibrationer og konsekvens for følsomt udstyr på hospitalerne.
- Magnetfelter og konsekvens for følsomt udstyr på hospitalerne.
- Kumulative effekter pga. nybyggeri på hospitalerne i anlægsperioden.

På mødet var der enighed om:

- At ambulancedriften skal kunne køre uhindret i anlægsperioden.
- At Letbaneselskabet tager spørgsmålet om at opretholde busholdepladser tættest muligt ved hospitalernes hovedindgang op med Movia, idet et meget stort antal personer dagligt (patienter, pårørende og medarbejdere) skal kunne komme til og fra hospitalet. Spørgsmålet om de konkrete sammenhænge afklares i samarbejde med Movia, og medtages i udførelsesplan for udbud.
- At Letbaneselskabet følger op på, om de seneste planer om forbedringer af den trafikale adgang til Herlev Hospital er kommet med i forudsætningerne i VVM-redegørelsen, herunder serviceniveauet i krydset ud for hospitalets hovedindgang. Serviceniveauet i VVM-redegørelsen er betegnet som F i både 0-alternativet og med letbanen i drift, men forventes forbedret på baggrund af de planlagte forbedringer af adgangen til hospitalet. Et serviceniveau på F vil i tiden omkring vagtskifte på hospitalet give meget væsentlige gener for afviklingen af hospitalets daglige drift. Disse synspunkter er ligeledes fremsat som regionens kommentarer til den interne høring af VVM-redegørelsen.
- At Letbaneselskabet tager spørgsmålet om beredskabs- og evakueringsplaner op i de relevante fora, herunder beredskabs- og sikkerhedsudvalg på hospitalerne.
- At Letbaneselskabet stiller som krav i udbuddet, at der anvendes udførelsesmetoder, som giver mindst mulige gener, på grund af vibrationsfølsomt udstyr på hospitalerne og DTU.
- At Letbaneselskabet vil stille krav i entreprenørkontrakterne om at entreprenørerne skal anvende BAT-princippet for så vidt muligt – Best Available Technology – metode for at gøre det mest muligt skånsomt.
- At Letbaneselskabet stiller konkrete krav i udbudsmaterialet om at der ikke må spuses.
- At Letbaneselskabet laver en særlig udredning vedrørende spørgsmålet om magnetfelter. Letbaneselskabet har allerede sat Rambøll i gang med at løse opgaven. Udredningen om magnetfelter forventes at ligge klar inden for et års tid, dvs. inden udbud i 2016.
- At spørgsmålet om kumulative effekter fra byggeprojekter på hospitalerne tages op løbende i en koordineringsgruppe mellem Letbaneselskabet og hospitalerne.

På baggrund af intern høring af dispositionsforslaget i regionen skal følgende præciseres:

- **Kryds Ring 3 Hjortespringvej (side 162):** Dispositionsforslaget for Letbanen Ring 3 indeholder ikke, så vidt det kan ses, de forbedringer af krydset Ring 3 - Hjortespringvej, som indgår i udbygningsprojektet for Herlev Hospital. Forbedringerne er grundlaget for myndighedsgodkendelsen af den nye tilkørsel til hospitalet fra Hjortespringvej. Tegninger og trafikanalyser er efter aftale sendt til Metroselskabet den 15. august 2014. Vejanlæggene er i skrivende stund ved at blive udført og ibrugtages sommer 2015.

Af Dispositionsforslaget fremgår det, at der etableres en ekstra venstresvingsbane på Ring 3 mod Hjortespringvej. Den samlede længde af de to venstresvingsbaner

synes væsentligt kortere end det der etableres nu og som er vurderet nødvendigt for at sikre den indkørende trafik til Hospitalet og undgå sammenbrud på Ring 3. Svingbanerne er i Dispositionsforslaget er begrænset af fodgængerbroen og synes endvidere afkortet som følge af at stoplinjen i krydset rykkes mod syd.

- **Kortgrundlag i Dispositionsforslaget vedr. Herlev Hospital:** Ombygning af krydset Ring 3 – Hjortespringvej og etablering af hospitalets nye udkørsel til Hjortespringvej samt udkørslen til Ring 3 sydgående (shunten) færdiggøres inden sommeren 2015. Både planer og fremdrift er Letbaneselskabet bekendt med. Vi skal opfordre til at tegningsgrundlaget i Dispositionsforslaget afspejler de faktiske forhold samt at den samlede udbygningsplan for hospitalet i øvrigt illustreres.
- **Ud- og indkørsel til Ring 3 sydgående, shunten vedr. Herlev Hospital (side 162):** Det er aftalt med Letbaneselskabet, at udkørslen etableres nu, men at indkørslen først etableres i forbindelse med Letbaneselskabets vejarbejder ved hospitalet, for så vidt de udføres inden udgangen af 2018. Dette kunne med fordel fremgå af plangrundlaget.
- **Stationen ved Herlev Hospital (side 104 og 163):** Tegningen af stationen er meget skematisk, men placeringen er i princippet som aftalt. Det skal dog sikres, at placeringen levner tilstrækkelig plads til en rummelig forgængerovergang og en krydsende cykelbane samt at det er koordineret med det planlagte stiforløb op til hospitalets hovedindgang. Dette fremgår ikke af Dispositionsforslaget.